

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 26292541-841.99-E.25251233
Konu : 2018 Yılı Sayıştay Denetim Bulguları
(Okul Aile Birlikleri)

19.12.2019

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Strateji Geliştirme Başkanlığının 16.12.2019 tarihli ve 25007273 sayılı yazısı.

Strateji Geliştirme Başkanlığının, okul aile birlikleriyle ilgili 2018 yılı Sayıştay Denetim Bulguları hakkındaki ilgi yazısı ekiyle birlikte gönderilmiştir.

Okulun ihtiyaçlarını gidermek amacıyla okul aile birlikleri tarafından gerçekleştirilen personel istihdamlarına ilişkin söz konusu bulguda yer verilen olumsuz durumlarla karşılaşmamak adına okullara gerekli uyarıların yapılması ve konunun önemine binaen sürecin müdürlüğünüzce takip edilerek herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmemesi için Müdürlüğünüz tarafından gerekli denetimlerin yapılması hususunda;

Bilgi ve gereğini rica ederim.

İsmail YAPICIER
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:

1-Yazı (1 sayfa)

2-Sayıştay Denetim Bulguları (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

13 İlçe Kaymakamlığına

(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 43942091-165.01-E.25007273
Konu : 2018 Sayıştay Denetim Bulguları
(Okul Aile Birlikleri)

16.12.2019

DAĞITIM YERLERİNE

Bilindiği üzere 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 16 ncı maddesine dayanılarak eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak ve okul ile aile arasında işbirliğini sağlamak amacıyla Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda okul aile birlikleri kurulmuştur. Birliklerin kuruluş, işleyiş, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenleyen Milli Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliği ise 09/02/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin (d) bendinde yer alan; "Okulun ihtiyaçlarını karşılamak için mal ve hizmet satın almak, bu hizmetlere ilişkin sosyal güvenlik primi, vergi ve benzeri ödemelerin yapılmasını sağlamak." hükmü uyarınca okul aile birliklerince okulun ihtiyaçlarını gerçekleştirmek amacıyla personel istihdam edilmektedir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve diğer yasal düzenlemeler çerçevesinde Sayıştay Başkanlığı tarafından yürütülen denetim faaliyetleri kapsamında Bakanlığımızın 2018 yılı Denetim Raporunda okul aile birliklerinin işleyişinde "**Okul Aile Birlikleri Bünyesinde İstihdam Edilen Personele İlişkin Sözleşmeler ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sorunların İlave Maliyetlere Sebepiyet Vermesi**"ne dair bulgu saptanmış olup söz konusu bulgu yazımız ekinde sunulmuştur.

Bu nedenle okulun ihtiyaçlarını gidermek amacıyla okul aile birlikleri tarafından gerçekleştirilen personel istihdamlarına ilişkin söz konusu bulguda yer verilen olumsuz durumlarla karşılaşmamak adına okullara gerekli uyarıların yapılması ve konunun önemine binaen sürecin il/ilçe milli eğitim müdürlüklerince takip edilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mehmet Fatih LEBLEBİCİ
Bakan a.
Başkan

Ek: 2018 Denetim Bulgusu (Okul Aile Birlikleri)

DAĞITIM
B PLANI

Adres:
Elektronik Ağ:
e-posta:

Bilgi için:
Tel: 0 (312) 413 18 24
Faks: 0 (312) 418 75 39

BULGU 3: Okul Aile Birlikleri Bünyesinde İstihdam Edilen Personele İlişkin Sözleşmeler ve Uygulamalarından Kaynaklanan Hukuki Sorunların İlave Maliyetlere Sebebiyet Vermesi

Okulların temizlik ve güvenlik gibi hizmetlerinin gördürülmesi amacıyla Okul Aile Birliklerince doğrudan ya da firma aracılığıyla istihdam edilen personele ait hizmet sözleşmelerinin bağtlanması ve personelin mali ve sosyal hak ve yükümlülükleri ile ilgili işlemlerin tesisinde mevzuat ve sözleşme hükümlerine riayet edilmemesi; personele kullandırılan hakların gereği gibi belgelendirilmemesi sonucu yaşanan zaafların gerek birliklerin, gerekse okul, il ve ilçe müdürlüklerinin yargı süreçlerinde sorunlarla karşılaşmasına ve ilave mali külfetlere katlanmasına yol açtığı görülmüştür.

İş akitlerinin emekliye ayırma ya da başka nedenlerle sona erdirilmesini takiben yargı mercilerine başvuran personelin önemli bir bölümünün, kendilerine hafta içi ve hafta sonları ile milli ve dini bayramlarda fazla mesai yaptırıldığı halde ücretlerinin ödenmediği, yaz tatillerinde izin kullandıkları dönemde maaş ve sigorta primlerinin yatırılmadığı ya da izin kullanmadıkları halde izin ücretlerinin ödenmediği gibi gerekçeler ileri sürerek, ilgili okul aile birliklerinin bütçe olanaklarını aşan tutarlarda hak talebinde buldukları görülmektedir.

Yaz döneminde okulların tatil olması nedeniyle çalışmasına ihtiyaç duyulmayan ve bir yıldan az (9-10 ay gibi) sürelerle sözleşme yapılan personel için, bu sözleşmelerin birden fazla üst üste (zincirleme) tekrarlanması nedeniyle 4857 sayılı İş Kanunu'nun 11/2. maddesindeki düzenleme karşısında "belirli süreli iş sözleşmesi" sayılmayacağı, dolayısıyla en başından itibaren belirsiz süreli iş sözleşmesi olarak kabul edilmesi gerektiği gerekçesiyle açılan davaların davacılar lehine sonuçlandığı bilinmektedir. Buna rağmen bu tür uygulamaların yaygın şekilde sürdürüldüğü, personelin kıdem tazminatı ve diğer hakları için herhangi bir karşılık ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Birliklerin işçilerle imzaladıkları sözleşmelerde sürenin belirtilmemesi, hatta imza tarihine, dolayısıyla iş akdinin başlangıç tarihine yer verilmemesi gibi durumlarda ise daha ağır yükümlülüklerle karşılaşılması kaçınılmaz olabilmektedir. Bu tür durumlarda mahkemelerce tanık ifadeleri esas alınarak, fiilen çalışılan süreler işveren tarafından beyan edilenin çok üzerinde belirlenebilmektedir. İncelenen dava dosyalarının bir bölümünde, mahkemede idare lehine tanıklık yapanların dahi, idarenin ileri sürdüğünün çok üzerinde fiili çalışma süresi beyan ettikleri görülmüştür.

Davalarda, davalı sıfatıyla okul aile birliklerinin vekilleri tarafından yapılan, davacının iş akdinin kendi isteği ile sonlandırıldığı, fazla mesai yaptırılmadığı, yaptırıldığında ise ücretinin ödendiği, izin ücreti vb. ödemelerin zamanında yapıldığı şeklindeki savunmaların ise belgelendirilemediği, dolayısıyla mahkemelerce geçerli kabul edilmediği anlaşılmaktadır. Fazla çalışma yapıldığı şeklindeki iddiaların ispat külfeti davacıya ait olmakla birlikte, davacı tanıklarının beyanları ve hatta davalı tanıklarının destekleyici ifadeleri, mahkemelerce davacı lehine karar verilmesine neden olmaktadır.

Taşeron firma bünyesinde çalıştırıldığı halde, iş akitlerinin sonlandırılmasını müteakip, doğrudan okul müdürlüğü tarafından istihdam edildikleri ve firmadan haberdar olmadıklarını ileri süren personelin okul aile birliği yönetimi ve okul müdürlüğü (Bakanlık) aleyhine dava açarak fazla mesai, izin ücreti, yaz döneminde çalıştırılmadıkları dönemler için ücret vb. taleplerde bulunmaları, yaygın karşılaşılan diğer bir örnektir.

Özellikle bir ya da birkaç elemandan ibaret olan ve karşılıklı güven esasına dayalı olarak yürütülen çalışma ilişkisinin sağlıklı bir hukuki zemine oturtulmaması nedeniyle bu tür uyuşmazlıkların ortaya çıktığı, birliklerin taşeron ile imzaladıkları ve taşeron firmaların işçilerle imzaladıkları sözleşmelerin ve bu sözleşmeler çerçevesinde hukuki sonuç doğurabilecek eylem ve işlemlerin gereği gibi belgelendirilerek arşivlenmemesinin, hukuki ihtilaflarda ispat yükümlülüğünün yerine getirilememesine, dolayısıyla yüklü maliyetlere katlanılmasının kaçınılmaz olmasına yol açtığı görülmektedir.

Okul aile birlikleri tarafından doğrudan ya da taşeron firma aracılığıyla çalıştırılan işçilerle ilgili yasal yükümlülüklerin gereği gibi yerine getirilerek hukuki ihtilaflara sebebiyet verilmemesi için;

a) Birliklerin doğrudan çalıştırdığı personel ya da personel çalıştırmasına ilişkin taşeron firma ile yaptıkları sözleşmelerin İş Kanunu'nda öngörülen tüm hak ve yükümlülüklerle ilişkin açık hükümler ihtiva etmelerinin sağlanması, özellikle iş akdinin kapsamı, sonlandırılmasının koşulları, sonlandırma üzerine doğacak yükümlülüklerin (kıdem ve ihbar tazminatı gibi) karşılanma yönteminin (firma ya da birlik tarafından mı karşılanacağı) açıkça ortaya konulması ve hukuki ihtilafa fırsat verilmeden sözleşme hükümlerinin gerektiği şekilde ve zamanlı olarak yerine getirilmesinin sağlanması;

b) İster doğrudan ister firma aracılığıyla çalıştırılsın, personelin sigorta primlerinin zamanında ödenerek cezalı duruma düşülmemesi;

c) Taşeron firmaların işçilerle yaptıkları sözleşmelerin ve bu sözleşmeler kapsamında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin belgelerin Birlik tarafından da arşivlenmesi ve sözleşme hükümlerinin gereği gibi uygulanmasının izlenmesi;

ç) Süresi 1 yıldan az olmakla birlikte, sonraki yıllarda yenilenen sözleşmelerin belirsiz süreli sözleşme mahiyetinde olduğu dikkate alınarak işlem tesis edilmesi, özellikle kıdem tazminatlarının toplam çalışma süresi üzerinden hesaplanarak ödenmesi,

d) Fazla mesai yaptırılması durumunda mutlaka belgelendirilmesi ve bedelinin ödenmesi;

e) Yıllık izin haklarının kullandırılmaya çalışılması; zorunlu hallerde, kişinin rızasının alınması şartıyla yıllık izin kullandırılmaması durumunda ise izin ücretinin ödenmesi,

f) Yapılan her türlü ödeme (fazla mesai, yolluk, sosyal yardım vb.) için belge düzenlenmesi, belgesiz herhangi bir ödeme yapılmaması, ödemelerin gerekli yasal kesintilere tabi tutulması, sigorta prim matrahlarına ya da kıdem tazminatı gibi ödemelerin hesabına dahil edilmesi gerekenlerin yapılacak ödemelerde dikkate alınması;

g) Yıllık ve diğer izin kullanımları ile kullandırılan diğer hakların mutlak surette belgelendirilmesi ve belgelerinin arşivlenmesi;

h) Kendine özgü gelir ve giderleri, harcama ve sorumluluk süreci ve velilerden oluşan yönetimi bulunan okul aile birliklerinin çalıştırdığı personelin tüm giderlerini karşılamakla yükümlü olduğu açık olduğundan, yargı kararlarına konu personel ödemelerinin de birlik bütçelerinden karşılanması;

konularında hassasiyet gösterilmelidir.